

**PRIMJEDBE UP FBIH U FORMI AMANDAMANA NA ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMAMA U POSTUPKU PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE**

AMANDMAN I

U Zakonu o sudskim taksama u postupku pred sudom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 39/03) član 7. mijenja se i glasi:

1. Takse se plaćaju u taksenim markama do iznosa takse do 100 KM.
2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) svojim propisom uređuje emitiranje i distribuciju taksenih maraka.
3. Izuzetno od stava 1. ovog člana taksa se uplaćuje direktno na propisani račun:
- ako taksa iznosi više od 100 KM.
4. Taksa iz stavova 1. i 3. prihod je Bosne i Hercegovine i plaća se na jedinstveni račun trezora institucija Bosne i Hercegovine.
5. Potvrda o uplati takse prilaže se uz podnesak za koji je taksa plaćena, a kad se podnosi potvrda o uplaćenju taksi za sudsku odluku, takseni obveznik je dužan naznačiti broj odluke za koju se taksa plaća.

Obrazloženje

Članom 1. predložena je izmjena člana 7. Zakona, u smislu da se sudske takse plaćaju u taksenim markama do iznosa do 100 KM, a ukoliko taksa iznosi više od 100 KM uplaćuje se direktno na propisani račun. Dosadašnje rješenje je bilo da se sudske takse plaćaju u gotovom novcu.

Propisivanjem da se takse do 100 KM plaćaju u taksenim markama pomoći će se licima koji plaćaju takse, jer će se na taj način takse plaćati gotovim novcem, a ne na propisani račun, gdje lice pored takse plaća i bankarsku proviziju. Cijena jednog virmana je 2,50 KM i prihvatanjem našeg amandmana smanjili bi se troškovi i olakšalo bi se licima koja plaćaju taksu, a s druge strane država neće pretrpjeti značajne gubitke, jer se u ovom slučaju samo utječe na povećanje prihoda banaka plaćanjem bankarskih provizija.

AMANDMAN II

U članu 22. u Tarifnom broju 1., u tački 1., alineji 1. broj „5“ mijenja se brojem „4“.

U istom članu, Tarifnom broju i tački, u alineji 2. broj „4“ mijenja se brojem „3“.

U istom članu, Tarifnom broju i tački, u alineji 3. broj „3“ mijenja se brojem „2“, a broj „10.000“ mijenja se brojem „5.000“.

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 4. briše se riječ „dvostrukom“.

U istom članu, u Tarifnom broju 3. u tački 1. broj „100“ mijenja se brojem „50“

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 2. broj „200“ mijenja se brojem „100“.

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 3. broj „100“ mijenja se brojem „50“.

U istom članu, u Tarifnom broju 4. broj „200“ mijenja se brojem „100“.

U istom članu, u Tarifnom broju 5. u tački 1. broj „5“ mijenja se brojem „2,5“.

U istom članu i Tarifnom broju u tački 2. broj „2“ mijenja se brojem „1“.

Obrazloženje

Izmjenom Taksene tarife u postupku pred Sudom BiH ispunit će se obaveza smanjenja parafiskalnih nameta, a koja je definirana u tački 9. Reformske agende za period 2015-2018. Također, ispunit će se obaveza iz tačke 11. Pisma namjere MMF-u u kojem su se Vlade entiteta i Vijeće ministara obavezali razraditi planove za smanjenje parafiskalnih nameta.

Reformskom agendom za period 2015-2018., u tački 9. (poslovna klima i konkurentnost) vlast se obavezala da će reforme poslovnog okruženja u našoj zemlji između ostalog uključiti i obavezu sačinjavanja i objave sveobuhvatnog popisa parafiskalnih nameta **u cilju osiguravanja njihove transparentnosti i smanjenja u skladu sa podjelom nadležnosti.** Međutim, do danas je sačinjen samo Registar parafiskalnih nameta. Nije se radilo na njihovom smanjenju i ukidanju.

U Pismu namjere MMF-u, od 30.06.2016. godine, u tački 11. Vlada se obavezala da će **do kraja decembra 2016. godine** smanjiti opterećenje poslovnih subjekata. U tom kontekstu će se uz pomoć USAID-a analizirati parafiskalni nameti na svim nivoima vlasti, **a Vlade entiteta i Vijeće ministara razradit će planove s ciljem njihovog smanjenja.** Prošlo je četiri godine, a ništa nije učinjeno po pitanju smanjenja, odnosno ukidanja parafiskalnih nameta.

Donošenjem nove Tarife sudskih taksi ispoštovat će se načela utvrđena prema teoriji javnih finansija. Naime, prilikom određivanja visine taksi moraju se poštivati sljedeća načela:

- visina takse treba biti vezana za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga
- visina takse treba da odgovara visini primljenih koristi pojedinca
- visina takse treba da bude proporcionalna ekonomskoj snazi države
- u obzir se mora uzeti i neophodnost uvođenja taksi, kao i njihov broj.

Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu propisano je da države u svrhu pojednostavljenja administrativnih postupaka i formalnosti trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te poteškoće koje bi se mogle prouzrokovati postupcima i uslugama. Direktiva propisuje da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.

Također, visina taksi uskladit će se sa ekonomskom snagom naše države. Podaci pokazuju da BiH ima najniži BDP, a kada je u pitanju prosječna plaća, nižu prosječnu plaću u odnosu na BiH ima jedino Republika Srbija, što ćemo prikazati u tabeli u nastavku:

Država	Prosječna plaća (april 2019.) ¹	BDP po glavi stanovnika (za 2018. godinu)
Hrvatska ²	1.658 KM (6.434 kuna)	24.706 KM
Srbija ³	908 KM (54.645 dinara)	12.029 KM
Crna Gora ⁴	1.018 KM (521 eura)	14.682 KM
BiH ⁵	916 KM	9.556 KM

S druge strane, **većina sudskih taksi u BiH je veća od sudskih taksi u državama regiona, što ćemo prikazati u nastavku:**

Za tužbu, za protutužbu i za prijedlog za ponavljanje postupka u postupku pred Sudom BiH taksa se plaća prema vrijednosti predmeta spora i to:

- do 1.000 KM vrijednosti 5% takse,
- do 5.000 KM vrijednosti 4% takse,
- na iznose preko 5.000 KM vrijednosti 3% takse, a najviše 10.000 KM takse.

Ista ova taksa se prema Tarifi sudskih pristojbi u Republici Hrvatskoj plaća prema vrijednosti predmeta i iznosi **26 - 130 KM (100-500 kuna).**⁶ **Napominjemo da je u Republici Hrvatskoj prosječna plaća skoro duplo veća nego u BiH, a BDP skoro tri puta veći nego u BiH.**

Također, trenutno se za žalbu ili reviziju protiv presude i za žalbu protiv rješenja u sporovima zbog smetanja posjeda, plaća dvostruka taksa iz tačke 1. Tarifnog broja 1. Predlažemo da se u ovom slučaju plaća taksa iz tačke 1. Tarifnog broja 1. jer ovakvo rješenje poznaju sva zakonodavstva država u okruženju i nijedno ne definira da se plaća u dvostrukom iznosu.

Takse koje se plaćaju u upravnim sporovima u postupku pred Sudom BiH znatno su veće nego u državama regiona, što ćemo prikazati u tabeli u nastavku:

¹ <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 20.10.2020. godine)

² Državni zavod za statistiku - Republika Hrvatska. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>

³ Republički zavod za statistiku Srbije. Dostupno na: <http://www.stat.gov.rs/>

⁴ Zavod za statistiku Crne Gore. Dostupno na: <https://www.monstat.org/cg/>

⁵ Agencija za statistiku BiH. Dostupno na: <http://www.bhas.ba/>

⁶ Uredba o tarifi sudskih pristojbi („Narodne novine“, broj 53/19)

	BiH	Hrvatska	Srbija	Crna Gora
Za tužbu protiv upravnog akta	100 KM	100 KM (400 kuna)⁷	6,5 KM (390 dinara)⁸	19,60 KM (10 eura)⁹
Za zahtjev za preispitivanje sudskih odluka	200 KM	150 KM (600 kuna)	16 KM (980 dinara)	29,3 KM (15 eura)
Za zahtjev za ponavljanje postupka	100 KM	50 KM (200 kuna)	6,5 KM (390 dinara)	29,3 KM (15 eura)
Za presudu u upravnom sporu	200 KM	129 KM (500 kuna)	Ako je vrijednost predmeta spora procjenjiva, 1% od vrijednosti spornog predmeta, a najviše 31 KM (1.900 dinara) , s tim da ne može biti manja od 9,8 KM (590 dinara). Ako je vrijednost predmeta spora neprocjenjiva, taksa iznosi 16 KM (980 dinara) .	39 KM (20 eura)
Za pismeni ili usmeni zahtjev da se izvrši prepisivanje sudskog akta	5 KM	/	0,50 KM (30 dinara)	1,95 KM (1 euro)
Za prepisivanje sudskih akata kao i za prepisivanje akata iz zbirke isprava koje je sud izvršio na zahtjev stranke	2 KM od svake započete stranice originala	/	0,33 KM (20 dinara) po stranici	5,86 KM (3 eura)

Shodno navedenom, predlažemo smanjenje sudskih такси u postupku pred Sudom BiH i ističemo da će i sa predloženim rješenjem pojedine sudske takse biti veće nego takse u državama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

⁷ Ibid.

⁸ Zakon o sudskim taksama („Sl. glasnik RS”, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 - dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 -dr. zakon, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 i 95/18)

⁹ Zakon o sudskim taksama ("Službeni list RCG", br 76/05 i 39/07)